

retke zveri. Nisu se mogli videti doslovno nikako sem kao zarobljenici, pa čak i tada samo za trenutak. Niti se znalo šta se njima dešava, sem one nekolicine koji su bili vešani kao ratni zločinci; ostali su jednostavno nestajali, verovatno u logore za prisilni rad. Okrugle mongolske fizionomije behu ustupile mesto licima evropskijeg tipa, prljavim, obradetelim i iscrpenim. Preko ispalih jabučica gledale su oči u Vinstonove, pokoji put veoma prodorno, i gubile se. Već su prolazili poslednji kamioni konvoja. U poslednjem Vinston vide postarijeg čoveka, sveg u sedoj kosi i bradi, kako stoji uspravno, zglobova prekrštenih pred sobom, kao da je navikao da mu budu vezani. Vinstonu i devojci već se približavalо vreme rastanka. No u poslednjem trenutku, dok ih je gomila još uvek pritiskala, njena ruka potraži njegovu i nakratko je steže.

Stiska potraja najviše deset sekundi, a ipak mu se učini da su im ruke bile stegnute veoma dugo. Imao je vremena da sazna svaki detalj njene šake. Ispitao je duge prste, lepo ubličene nokte, ogrubeli dlan i red žuljeva na njemu, meko meso ispod zgloba. Iako ju je upoznao samo dodirom, mogao bi je prepoznati očima. U tom istom trenutku pade mu na pamet da ne zna koje su boje devojčine oči. Verovatno smeđe, ali crnomanjasti ponekad imaju plave. Okrenuti glavu i pogledati je bila je nezamisliva ludost. Držeći se za ruke, nevidljive među zbijenim telima, gledali su smao pravo, a umesto devojčinih očiju Vinstona su žalobno posmatrale, iz naviljaka kose i brade, oči postarijeg zarobljenika.

2.

Vinston se probijao putem kroz šaru svetlosti i senki, gazeći po baricama zlaćanog svetla gde god su se grane razdvajale. Levo od njega, ispod drveća, zemlju je pokrivalo bezbroj zvončića. Vazduh kao da je ljubio po koži. Bio je drugi maj. Odnekud dublje iz šume dopiralo je gukanje divljih golubova.

Bio je stigao malo rano. Put mu je prošao bez teškoća; devojka je tako očigledno imala iskustva da ga je bilo manje strah nego što bi inače bilo. Sva je prilika bila da se na nju moglo osloniti da će naći kakvo sigurno mesto. Uopšte uzev, u okolini nije bilo mnogo sigurnije nego u samom Londonu. Razume se, telekrana nije bilo, no uvek je postojala opasnost da su naokolo sakriveni mikrofoni tako da se čovekov glas mogao uhvatiti i prepoznati; sem toga, nije bilo lako putovati sam a da čovek ne skrene pažnju na sebe. Za rastojanja do stotinu kilometara nije bilo potrebno overavati pasoš, ali ponekad su se po železničkim stanicama motale patrole koje su ispitivale dokumenta svakog člana Partije na koga naiđu i postavljale neugodna pitanja. Međutim, patrola ovom prilikom, nije bilo, a na putu od stanice bio je proverio, oprezno bacajući poglede unatrag, da ga niko ne prati. Voz je bio pun prola, u prazničnom raspoloženju zbog lepog vremena. Drveni vagon u kome je putovao ispunjavala je i prepunjavala jedna jedina porodica. Od bezube prababe do jednomesečne bebe, koja je išla da provede popodne i 'tazbini' i, kako su otvoreno objasnili Vinstonu, da nabave malo butera ispod ruke.

Put se proširi; još minut, i on stiže do puteljka koji mu je pomenula, obične stočne staze koja je ronila u žbunje. Sata nije imao, ali petnaest časova sigurno još nije bilo. Zvončići su bili tako gusti da ih je bilo nemoguće ne gaziti. On kleče i poče ih brati, delom da mu prođe vreme, ali delo i zbog nejasne želje da devojci ponudi buket cveća kad dođe. Bio je nakupio veliki buket i udisao slabi, pomalo otužni miris, kad ga jedan zvuk otpozadi ukoči: nesumnjivo krkjanje grančica pod nogom. On nastavi da bere zvončiće. To je bilo najbolje što je mogao uraditi. Možda su koraci bili devojčini, a možda ga je neko ipak pratilo. Okrenuti se značilo bi pokazati osećanje krivice. On ubra još jedan, i još jedna. Neka ruka mu lako dodirnu rame.